

100.000 EXEMPLAREN
VERKOCHT NA LANCERING USA

NIEUW

JOHN
ORTBERG

JEZUS. GEEN MENS HEEFT DE
WERELD ZO INGRIJPEND VERANDERD

IMPACT

EEN FASCINEREND,
SPRANKELEND,
HOOPGEVEND EN
RELEVANT GETUIGENIS
OVER JEZUS CHRISTUS.
SINDS HIJ OP AARDE
WAS IS ALLES ANDERS.
JOS DOUMA

ZO'N BOEK WAARBIJ JE
OM DE PAAR BLADZIJDEN
IEMAND ERBIJ WIL
ROEPEN MET 'MOET JE,
DIT HOREN, GEWELDIG!
RIKKO VÖÖRBERG

ark media

DE MAN DIE ZICH MAAR NIET AAN DE KANT LAAT ZETTEN

De dag na Jezus' dood leek het erop dat het kleine beetje invloed dat Hij op de wereld gehad had binnen de kortste keren zou verdwijnen. In plaats daarvan is zijn impact op de menselijke geschiedenis onvergelijklijk groot gebleken. Nadat Hij van de aarde was weggenomen, begon de tijd van zijn ongewone invloed. Die invloed is het onderwerp van dit boek. Het kan niet anders of Jezus' effect op de vroegere en de hedendaagse geschiedenis zal elk weldenkend persoon – wat zijn of haar religieuze ideeën over het christendom ook zijn – reden geven om zich af te vragen wie deze man was.

Dat Hij in historische lijstjes toch vaak ontbreekt heeft allerlei redenen, de meest voor de hand liggende is de manier waarop Hij zijn leven leidde. Jezus verdedigde zijn beweging niet op een luidruchtige, duidelijk zichtbare manier – zoals je van een opkomende politieke of militaire leider zou verwachten. Hij bouwde zijn argumentatie niet op op een manier die ervoor zorgde dat zijn vorm van geloof als superieur in de geschiedenisboeken werd opgenomen. Toen Hij met zijn discipelen op weg ging, begon Hij niet met een lijstje voorwaarden: 'Hier zijn de bewijzen van mijn goddelijkheid; beaam die, dan

aanvaard Ik jullie als mijn volgelingen.’

Normaal gesproken begint iemands invloed op de wereld af te nemen zodra hij gestorven is. Terwijl ik dit schrijf rouwt onze wereld om het overlijden van Apple-voorman en technisch vernieuwer Steve Jobs. Iemand schreef dat de mensheid tien jaar geleden gezegend was met Bob Hope, Johnny Cash en Steve Jobs; nu moeten we het doen zonder Jobs (banen), zonder Cash (geld) en zonder Hope (hoop). Maar hoe gebruikelijk deze afname ook is, Jezus keerde de situatie om – zoals Hij zo vaak deed. Honderd jaar na zijn dood was Jezus’ invloed groter dan tijdens zijn leven; na vijfhonderd jaar was zijn invloed zelfs nog verder toegenomen; na duizend jaar vormde het gedachtegoed dat Hij had nagelaten het fundament voor de Europese beschaving; en nu, tweeduizend jaar later, heeft Hij meer volgelingen in meer landen dan ooit tevoren.

Als iemands erfgoed hem- of haarzelf overleeft, wordt dat meestal zichtbaar wanneer zo iemand sterft. Mensen als Alexander de Grote, Caesar Augustus, Napoleon, Socrates of Mohammed hadden op de dag van hun overlijden een geweldige reputatie en een immense invloed. Toen Jezus stierf leek dat het onvermijdelijke einde van zijn kleine, mislukte beweging. Als er een ‘Meest Waarschijnlijk om Postuum te Slagen’ award bestond die op het sterfbed van invloedrijke mensen werd uitgereikt, zou Jezus de laatste zijn die daarvoor in aanmerking kwam.

Zijn leven en onderwijs trokken de mensen eenvoudigweg aan en maakten dat ze Hem wilden volgen. Hij schreef geschiedenis door heel klein en eenvoudig te beginnen, in een geest van liefde en aanvaarding, waarin Hij iedere afzonderlijke persoon ruimte gaf om al dan niet te reageren. Hij koos bewust voor een positie die Hem lijnrecht tegenover Rome plaatste – een ramkoers waar Hij niet van af te brengen was, die onvermijdelijk tot zijn vernietiging

zou leiden. En vernietigd werd Hij.

Maar toch...

Jezus' visie op het leven blijft de mensheid achtervolgen en uitdagen. Zijn invloed heeft door de hele geschiedenis heen zijn sporen nagelaten, als de staart van een komeet, en zijn stempel gedrukt op kunst, wetenschap, politiek, medische zorg en onderwijs. Jezus heeft onze ogen geopend voor dingen als waardigheid, barmhartigheid, vergeving en hoop.

Sinds de dag waarop Hij naar de aarde kwam is het, om het te zeggen met de woorden van G.K. Chesterton, 'nooit meer echt voldoende geweest om te zeggen dat God in zijn hemel is en alles in orde is op de wereld; dat is in tegenspraak met het gerucht dat God zijn hemel verlaten heeft om de zaken op aarde zelf op orde te brengen.'¹

Jezus is de bekendste figuur in de geschiedenis. Zijn invloed op de wereld is reusachtig groot, en niet toevallig.

Mannen met aanzien hebben soms geprobeerd zich te verzekeren van onsterfelijkheid door grote steden naar zich te laten vernoemen; in de oude wereld wemelde het van de steden die Alexander Alexandrium genoemd had, of die Caesar van het etiketje Caesarea had voorzien. In de tijd dat Jezus leefde, had Hij geen plek om te wonen. Maar vandaag woon ik in de regio rond San Francisco Bay, die zijn naam dankt aan een zekere Franciscus van Assisi – beroemd omdat hij een volgeling van deze Jezus was! De hoofdstad van onze staat heet Sacramento, omdat Jezus ooit een maaltijd deelde met zijn volgelingen – het Laatste Avondmaal – die een van de sacramenten van de kerk geworden is. Je kunt niet eens naar een landkaart kijken zonder aan deze man herinnerd te worden.

Machtige regimes hebben vaak geprobeerd hun positie kracht bij te zetten

door de kalender aan hun bestaan aan te passen. Romeinse keizers voorzagen belangrijke gebeurtenissen van een datum door te verwijzen naar het regeringsjaar waarin het had plaatsgevonden; het ijkpunt van de geschiedenis was de stichting van Rome zelf. Tijdens de Franse Revolutie probeerden machthebbers iedereen te verlichten door de Franse republikeinse kalender in het leven te roepen, die het tijdperk van de ratio moest inluiden. De USSR baseerde haar jaartelling op het moment waarop de tsaar was afgezet en de macht zogenaamd was overgedragen aan het volk. De USSR was ook de bakermat van de Bond van Militante Atheïsten, die in de jaren twintig van de vorige eeuw werd opgericht om het geloof voor eens en altijd uit te roeien; in 1929 verscheen er een tijdschrift met op de voorkant een plaatje van twee arbeiders die Jezus uit een kruiwagen kieperden. Maar de leider van de Bond, Yemelian Yaroslavsky, raakte meer en meer gefrustreerd over de onverzettelijkheid van het christelijk geloof. ‘Het christendom is als een spijker,’ zei hij. ‘Hoe harder je erop slaat, hoe dieper het verankerd raakt.’¹¹

Het idee dat Jezus zou proberen iemand een jaartelling op te dringen was lachwekkend. Lucas vermeldde het begin van Jezus’ bediening keurig aan de hand van de Romeinse kalender: ‘In het vijftiende jaar van de regering van keizer Tiberius, toen Pontius Pilatus Judea bestuurde, en Herodes tetrarch was over Galilea, zijn broer Filippus over het gebied van Iturea en Trachonitis, en Lysanias over Abilene.’ (Lucas 3:1) Voordat Hij voor het voetlicht trad, was Jezus volkomen onbekend en de periode waarin Hij een publieke figuur was, was in een oogwenk voorbij – drie jaar op zijn hoogst, maar misschien was het er zelfs maar één.¹² Toch worden we er vandaag de dag, telkens wanneer we naar een kalender kijken of een document van een datum voorzien, aan herinnerd dat zijn onwaarschijnlijk korte leven op een of andere manier – in elk geval in chronologisch opzicht – een scheidslijn in de geschiedenis was.

JEZUS IS DE BEKENDSTE FIGUUR IN DE GESCHIEDENIS. ZIJN INVLOED OP DE WERELD IS REUSACHTIG GROOT, EN NIET TOEVALLIG.

Beroemde mensen proberen hun nagedachtenis vaak veilig te stellen door zich te laten vernoemen. De Bijbel maakt melding van verschillende Herodesen en zelfs een Herodias, die stuk voor stuk deze naam gekregen hadden om de mensen te herinneren aan Herodes de Grote. Op de dag na Jezus' dood was er in het kleine kringetje van mensen die wisten wie Hij werkelijk was niemand die zijn pasgeboren baby naar Hem vernoemde. Maar vandaag de dag worden namen als Caesar en Nero, áls ze al gebruikt worden, gebruikt voor pizzatentjes, honden en casino's, terwijl de namen uit Jezus' boek volop voortleven.

De snelste en meest basale test om vast te stellen of iemand mentaal in orde is, bestaat uit het controleren van de 'drie oriëntatiepunten': of iemand weet wie hij is, waar hij is en welke dag het is. Ik ben vernoemd naar Jezus' vriend Johannes; ik woon in een kustgebied dat vernoemd is naar Jezus' vriend Franciscus en ik ben geboren in het jaar 1957 na Jezus. Hoe is het mogelijk dat mijn oriëntatie zó afhankelijk is van één leven?

Niemand weet hoe Jezus eruitzag. Daar zijn geen schilderijen of beelden van. We hebben zelfs geen fysieke omschrijving van Hem. Toch zijn Jezus en zijn volgelingen de meest gebruikte inspiratiebronnen voor kunst overal ter wereld. Het beeld dat door de geschiedenis heen het meest bekend geraakt is, is afkomstig uit de Byzantijnse kunst en rond 400 na Christus ontstaan.

Er zijn films over Hem gemaakt, en zijn rol is gespeeld door acteurs als Frank Russell (1898), H.B. Warner, Jeffrey Hunter, Max von Sydow, Donald Sutherland, John Hurt, Willem Dafoe, Christian Bale, Jim Caviezel en vele anderen. Er zijn ontelbaar veel liedjes over Hem gezongen, van het eerste bekende lied waar de apostel Paulus in zijn brief aan de Filippenzen naar verwees tot het nieuwste album van Justin Bieber (*Under the Mistletoe*) dat afgelopen kerst verscheen.

Je ziet het zelfs terug in de geestelijke gezondheidszorg: mensen die aan grootheidswaanzin lijden, beelden zich vaak in dat ze Jezus zijn. (Een klassieker op dit gebied is het boek *Three Christs of Ypsilanti*, van Milton Rokeach.^{IV}) Menen boeddhisten die aan grootheidswaanzin lijden ooit dat ze Boeddha zijn?

Het is Jezus' naam die wordt aangeroepen door wanhopige mensen, geprezen door dankbare mensen en vervloekt door boze mensen. Van doopplechtigheden tot huwelijken, van ziekenhuizen tot uitvaartdiensten – het is de naam van Jezus waarin mensen worden gedoopt, gezegend, gezalfd en begraven.

Van de Middeleeuwen tot de postmoderne tijd is Hij de man die zich maar niet aan de kant laat zetten.

Maar er is meer...

HOOFDSTUK 1 - DE MAN DIE ZICH MAAR NIET AAN DE KANT LAAT ZETTEN

- I G. K. Chesterton, *The Everlasting Man* (New York: Dodd Mead, 1930), 211.
- II Yemelian Yaroslavky, zoals geciteerd door Brian Moynahan in *The Faith* (New York: Doubleday, 2002), viii.
- III Zie N.T. Wright, *Simply Jesus: A New View of Who He Was, What He Did, and Why He Matters* (New York: HarperOne, 2011), 7.
- IV Milton Rokeach, *Three Christs of Ypsilanti* (1964; New York: NYRB Classics, 2011).

ISBN 978 90 33800 00 9 € 17,95

E-book – ISBN 978 90 33835 03 2 € 7,50

**MAAK PLAATS OP UW BOEKENPLANK VOOR DIT BOEK.
MAAK PLAATS IN UW HART VOOR DEZE BOODSCHAP.
MAX LUCADO, VOORGANGER EN AUTEUR.**